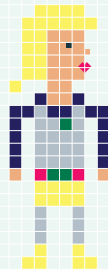

LET
THE
GAMES
BEGIN!

GIDS VOOR OUDERS OVER GAMEN

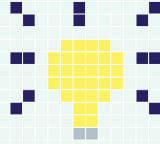
Beste ouder

Speelt jouw kind games of spelletjes op de computer, spelconsole of tablet? De kans is groot. Onderzoek wees uit dat 96,4% van de Vlaamse kinderen en jongeren soms games speelt. Games zijn niet alleen een leuke manier om de tijd te verdrijven. Je kind leert er heel wat van en ontwikkelt heel wat vaardigheden dankzij games. Daarom is het belangrijk om er als ouder meer over te weten.

Deze brochure is bedoeld voor ouders met kinderen tussen 6 en 18 jaar. Je vindt een antwoord op vragen als:

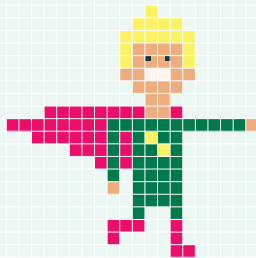
- Hoe kies je een geschikte game?
- Wat doe je als je kind te vaak games speelt?
- Of als iemand hem of haar lastigvalt in een game?
- Hoe reageer je op reclame in games?
- Of wat doe je als je kind onbewust geld uitgeeft in games?
- Wat als je kind graag games speelt waar veel geweld in voorkomt?
- Hoe reageer je als jouw kind zijn of haar wachtwoord doorgeeft?
- Of wat doe je als jouw kind zijn of haar persoonlijke gegevens moet ingeven?

Veel speelplezier!
Mediawijs.be

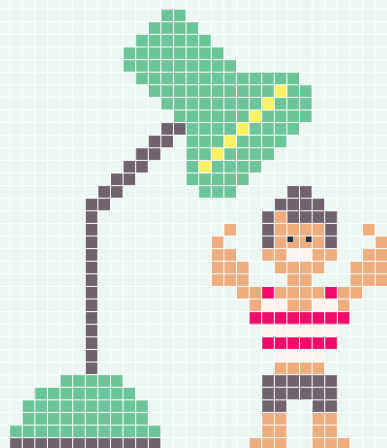

Wil je meer weten over gaming voor ouders? Surf dan naar:
www.mediawijs.be/gamingvoorouders

De gids is gebaseerd op Mediawijs
Gamen, gaminggids voor begeleiders van
kinderen en jongeren door Michel
Walrave en Joris Van Ouytsel
(MIOS, Universiteit Antwerpen).

INHOUD

WELKE SOORTEN GAMES ZIJN ER?.....	4
GAMEN, WAAROM IS DAT ZO LEUK?.....	6
HOE KAN JE GAMES SPELEN?.....	8
HOE KAN JE EEN GAME AANSCHAFFEN?.....	10
WELKE GAME IS GESCHIKT VOOR JE KIND?.....	12
WAT LEERT JE KIND VAN GAMES?.....	16
SPEELT JE KIND TE VEEL GAMES?.....	18
HOE BESCHERM JE DE PRIVACY VAN JE KIND IN GAMES?.....	20
HOE GA JE OM MET RECLAME IN GAMES?.....	22
HOE GA JE OM MET SEKS EN GEWELD IN GAMES?.....	23
WAT ALS JE KIND GEPEST WORDT?	24
WAT ALS JE KIND ONLINE CONTACT HEEFT MET VREEMDEN?.....	26
WAT ALS JE KIND ONBEWUST GELD UITGEEFT IN GAMES?.....	28
WAT DOE JE ALS ER IETS GESTOLEN IS?	29
10 TIPS VOOR OUDERS	31

WELKE SOORTEN GAMES ZIJN ER?

Er bestaan heel wat soorten games.

Ruwweg kan je ze indelen in CASUAL GAMES en HARDCORE GAMES:

TETRIS

ANGRY BIRDS

HAY DAY

MINECRAFT

WORLD OF TANKS

CANDY CRUSH SAGA

FIFA

LEAGUE OF LEGENDS

FARMVILLE

CASUAL GAMES VOOR IEDEREEN

voor een breed publiek

eenvoudige regels

vragen weinig tijd

spelers hebben geen specifieke
vaardigheden nodig

spelen voor het plezier

HARDCORE GAMES VOOR DE ECHTE FANS

voor een kleinere groep

complexe regels

vragen veel tijd

spelers hebben specifieke
vaardigheden nodig, zoals het
snel kunnen verwerken van
(visuele) informatie

spelen om anderen te verslaan

HEARTHSTONE

GRAND THEFT AUTO

CALL OF DUTY

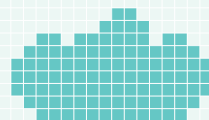
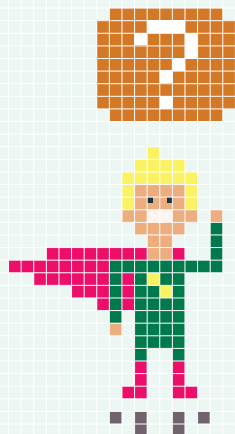
SUBWAY SURFERS

FLAPPYBIRD

PATIENCE

PAC MAN

SUPER MARIO

WIST JE DAT ...

- Pac Man in 1980 al een van de eerste casual games was? Een andere klassieker is Tetris.
- het meest populaire spelletje via sociale netwerken FarmVille is? Het heeft meer dan 70 miljoen gebruikers in de hele wereld.
- steeds meer meisjes en vrouwen gamen? 74% van de casual gamers is een vrouw. Casual gamers zijn meestal ook ouder dan de 'hardcore' gamers.
- de game-industrie groter is dan de film- of muziekindustrie?

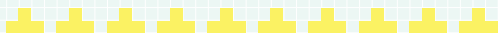
GAMEN, WAAROM IS DAT ZO LEUK?

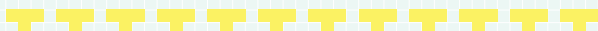
Dat kan je het beste aan je kind zelf vragen! Het is belangrijk om belangstelling te tonen. Net zoals je ook naar toneelstukken, muziekuitvoeringen en sportwedstrijden van je kind gaat kijken. Ga naast je kind zitten als hij of zij aan het gamen is en laat het vertellen wat er gebeurt. Of speel zelf even mee. Dat is leuk voor jullie allebei!

Als er iets gebeurt wat je kind niet prettig vindt, zoals ongewenste reclame of pesten, zal je kind er sneller met jou over praten, omdat je kind voelt dat het je interesseert.

TIP

Speelt je kind volgens jou te vaak games? Zeg liever niet dat je gamen een zinloze hobby vindt. Daarmee vergroot je de afstand tussen jou en je kind. Een goed gesprek wordt dan moeilijker.

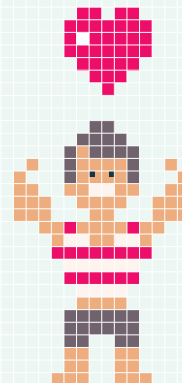

Populaire game-apps (9-12 jaar)

Flappybird, Subway surfers, Clash of Clans
(Bron: Apestaartjaren 5, 2014)

Populaire games (12-18 jaar)

Top 5: Grand Theft Auto (GTA), Call of Duty, Fifa, Candy Crush, Subway surfers
(Bron: Apestaartjaren 5, 2014)

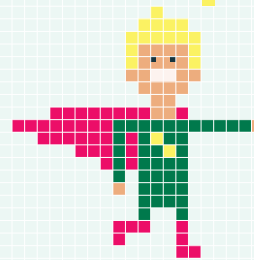
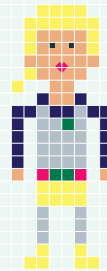

“Sommige spelletjes
scherpen echt wel planning
en inzicht aan.
Probleemoplossend
vermogen komt vaak aan
bod in de spelletjes die mijn
kinderen spelen. Daarnaast
wordt ook enige doorzetting
en wil tot bijleren
gestimuleerd. De talenkennis
gaat er een klein beetje op
vooruit.”

(Tom, papa van Lieze
speelt dagelijks)

“Mijn favoriete spel is Clash of Clans. Je
leert om beslissingen te nemen. Als je
bijvoorbeeld heel veel geld hebt, moet je
goed nadenken wat je ermee doet.
Andere puzzelspelletjes waar je moet
nadenken vind ik ook heel leuk. En het is
ook puur voor het plezier, niet om de
beste te zijn.”

(Bas, 10 jaar, speelt dagelijks)

HOE KAN JE GAMES SPELEN?

OP PC EN LAPTOP

De meeste games kan je spelen op een pc of een laptop. Speel je snelle games, of games met gedetailleerde beelden? Dan heb je een goede grafische kaart nodig. Voor laptops is een game soms té zwaar. Het beeld schokt dan.

OP DRAAGBARE SPELCOMPUTERS OF 'HAND HELDS'

Bekende 'hand helds' zijn de Gameboy, de PSP en de Nintendo DS. Het zijn draagbare spelcomputers die vroeger populair waren bij kinderen. Door het succes van de smartphone en tablet gebruiken minder spelers zulke draagbare spelcomputers.

OP CONSOLES

Bekende consoles zijn: Microsoft Xbox, Sony Playstation en Nintendo Wii. Het zijn spelcomputers die speciaal gebouwd zijn om er games mee te spelen. De grafische kaart is beter dan die van een gewone pc of een laptop. Handig dus voor snelle games en games met gedetailleerde beelden. Tegenwoordig kunnen de toestellen verbinding maken met het internet via wifi.

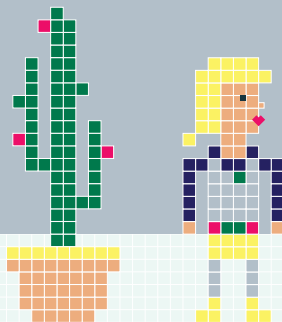
OP SMARTPHONES EN TABLETS

Smartphones en tablets vervangen de draagbare spelcomputer. Je kan games spelen op smartphones en tablets door 'apps' te installeren.

OUDERLIJK TOEZICHT

Je kan op een pc, console, smartphone ... voorkeuren instellen om je kind online te beschermen:

- bepaalde websites blokkeren
- spellen blokkeren die bedoeld zijn vanaf een bepaalde leeftijd
- speelduur instellen
- de persoon met wie er gespeeld mag worden
- app aankopen beperken

TIPS

- Instellingen voor ouderlijk toezicht zijn niet altijd voldoende. Daarom is het belangrijk dat kinderen en jongeren ook leren hoe ze kunnen omgaan met games en met andere gamers. Praat dus met je kind en maak afspraken.
- Laat je kind weten dat je de instellingen inschakelde.
- Test zelf de instellingen. Bijvoorbeeld: zoek in Google een term die je blokkeerde.
- Zonder ouderlijk toezicht lopen kinderen mogelijk meer risico. Anderzijds kunnen ze ook meer leren.
- Er bestaan ook kindvriendelijke browsers zoals: www.mybee.nl.
- Neem ook eens een kijkje op de website van Childfocus over veilig internet: www.clicksafe.be.

HOE KAN JE EEN GAME AANSCHAFFEN?

De meeste games kan je via internet aankopen of gratis downloaden, maar sommige games kan je ook in de winkel kopen. Je hebt verschillende mogelijkheden:

BOXED GAMES

Deze games kan je in een doos kopen in een gewone winkel of via een webwinkel.

DOWNLOADEN

Je downloadt de game van een website. Steam is zo'n website.

BROWSER GAMES

Deze games speel je op een website. Je vindt ze via Spele.be, Funnygames.be en op Facebook.

SPELLETJES-APPS

Dat zijn games voor smartphones en tablets. Je kan ze kopen via online app winkels, zoals de Apple App Store en Google Play Store.

CLOUD GAMING

Deze games speel je via streaming. Je kan games geheel of gedeeltelijk via streaming kopen/spelen. Video on demand van Netflix, Gaikai (van Sony), OnLive en ook Steam bieden dat aan.

LET OP MET GRATIS GAMES...

- Gratis games hebben maar een beperkt aantal mogelijkheden.
- De makers proberen je te overhalen om te betalen voor de volledige versie.
- De makers halen hun inkomsten uit reclame.
- De makers verkopen jouw gegevens (naam, (mail)adres, voorkeuren ...) aan bedrijven die reclame maken via de game.
- Games moedigen je aan om zaken te kopen in het spel. Zo kan je sneller naar een nieuw level, een speciaal personage kiezen...

GAME VIDEO'S

Veel kinderen en jongeren vinden het leuk om elkaar te zien gamen. Ze filmen terwijl ze gamen en zetten het filmpje daarna op YouTube. Jonge kinderen doen dat bijvoorbeeld met Minecraft en The Sims. Tieners zetten graag filmpjes van zichzelf online terwijl ze Grand Theft Auto (GTA) of World of Warcraft spelen.

NEEM EENS EEN KIKJE OP TWITCH!

Twitch.tv is een zeer populair 'streaming video platform'. Maandelijks kijken miljoenen mensen live naar hun favoriete gamer. Ze belonen een leuke ervaring soms met een donatie via PayPal. Voor heel wat gamers is spelen voor dit platform een belangrijke bron van inkomsten of zelfs hun job. Twitch laat je zien hoe een game gespeeld wordt en laat je kennismaken met het bijzondere chat-taaltje van gamers.

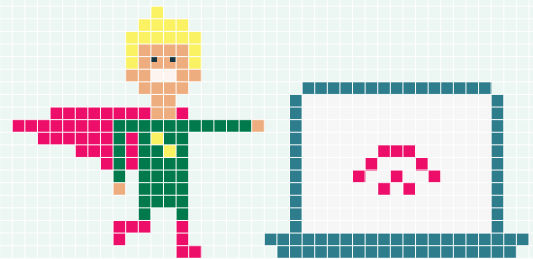
GAMES OP SCHOOL

Scholen gebruiken steeds vaker games om kinderen te laten oefenen op rekenen en taal. Sommige scholen bieden kinderen en ouders educatieve games aan zoals Bingel en Kweetet, ...

MAAK ZELF EEN GAME

Games kan je ook zelf maken! Het is leuk om te doen én heel sociaal. Je kind kan de game delen met anderen. Een populair programma om zelf games te maken, is GameMaker. Ook de programmeertaal Scratch is heel geschikt. Beide zijn gratis.

CoderDojo Belgium organiseert wekelijks in heel Vlaanderen gratis workshops om kinderen en jongeren zelf games te leren maken. Voor meer info kan je terecht op coderdojo-belgium.be.

WELKE GAME IS GESCHIKT VOOR JE KIND?

Hoe weet je of een spel geschikt is voor jonge kinderen of hoe eng of gewelddadig een game is? Het PEGI-systeem kan je helpen. Het geeft je info over hoe schadelijk een game kan zijn. Je vindt de pictogrammen op de speldoos of je kan de PEGI-info opzoeken op www.pegi.info/be/.

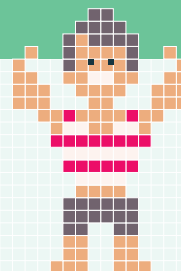
PEGI BESTAAT UIT 2 DELEN

LEEFTIJD: dit spel is niet geschikt voor kinderen die jonger zijn dan deze leeftijd.

INHOUD: deze pictogrammen leggen uit waarom het spel niet geschikt is voor een bepaalde leeftijd.

LET OP

PEGI zegt of een game geschikt is en zegt niets over de moeilijkheidsgraad. Een game kan dus de categorie 'Alle leeftijden' krijgen, terwijl het spel voor een 8-jarige nog veel te moeilijk is.

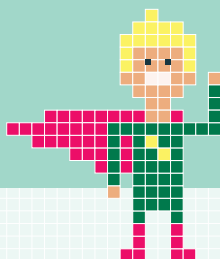
PEGI 3

- Het spel kan een beetje geweld bevatten, zoals in tekenfilms als Bugs Bunny of Tom & Jerry.
- Alle personages zijn verzonnen.
- Het spel bevat geen geluiden of beelden waar jonge kinderen van kunnen schrikken, of waar ze bang van kunnen worden.

PEGI 7

- Dit is hetzelfde als Pegi 3, maar het spel kan wel geluiden of beelden bevatten waar jonge kinderen van kunnen schrikken, of waar ze bang van kunnen worden.
- Het spel bevat geen grove taal.

PEGI 12

- Het spel kan 'realistisch' geweld bevatten. Dat geweld is gericht op verzonnen personages. Het spel kan ook niet-levensecht geweld bevatten. Dat geweld is gericht op personages die eruit zien als mensen of als mensachtige dieren.
- Het spel kan naakt tonen.
- Het spel kan niet al te grove taal bevatten, en heeft geen seksuele krachttermen.

PEGI 16

- Dit spel kan geweld of seks bevatten, zoals in het werkelijke leven.
- Vanaf 16 jaar wordt verwacht dat jongeren kunnen omgaan met grovere taal, roken en drugs, en beelden van criminele activiteiten, zoals diefstal ...

PEGI 18

- Dit spel kan grof geweld bevatten. Dat wil zeggen: beelden die de kijker kunnen doen walgen.

INHOUD

GROVE TAAL

Dit spel bevat scheldwoorden of beledigende taal.

DISCRIMINATIE

Dit spel bevat discriminatie of zet aan tot discriminatie.

DRUGS

Dit spel toont drugs of alcohol, of verwijst ernaar.

ANGST

Dit spel bevat elementen die jonge kinderen bang kunnen maken.

SEKS

Dit spel bevat seks of verwijst naar seks.

GEWELD

Dit spel bevat geweld.

ONLINE

Dit spel kan je online spelen.

GOKKEN

Dit spel bevat casino- of gokspellen, moedigt ze aan, of legt ze uit.

Wil je meer weten? Surf naar www.pegi.info/be. Op deze website kan je ook opzoeken onder welke klasse een game valt.

PEGI VOOR APPS?

PEGI zegt niets over apps. Het International Age Rating Coalition (IARC) werkt hieraan. Bij apps beslis je dus voorlopig zelf wat je ervan vindt. Vraag andere ouders om hun mening.

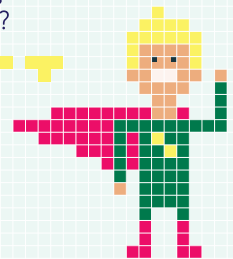
HOE VOORKOM IK DAT MIJN KIND GAMES SPEELT BIJ VRIENDJES DIE NIET GESCHIKT ZIJN VOOR ZIJN LEEFTIJD?

Games als Grand Theft Auto (GTA) en Call of Duty zijn heel populair. Ook bij kinderen die daar te jong voor zijn. Je kunt ze zelf verbieden, maar andere ouders laten het misschien toe. Wat dan?

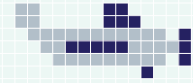
Het beste wat je kan doen, is afspreken met de ouders van die vriendjes welke games er gespeeld mogen worden als ze bij elkaar op bezoek komen.

CHECKLIST: WAAROP LET JE ALS JE EEN GAME KOOPT?

- Op welk toestel kan je kind het spel spelen?
- Lees een beschrijving of recensie van het spel. Komt de inhoud van het spel overeen met de interesses van je kind?
- Is de game niet te moeilijk voor je kind?
Het PEGI-systeem kan je helpen.
- Is de game geschikt voor de leeftijd van je kind?
Het PEGI-systeem kan je helpen.
- Als je het spel via een webshop koopt: kan je kind de game spelen in de zone waar je woont?
- Is het spel na aankoop volledig gratis?
Hoeveel kosten mogelijke uitbreidingen?
Horen er abonnementen bij de game?

WAT LEERT JE KIND VAN GAMES?

Games zijn niet alleen een leuke manier om af en toe de tijd te verdrijven. Je kind kan er ook veel van leren! Zelfs als een game niet met die bedoeling gemaakt is. Omgekeerd leer je met 'educatieve games' soms helemaal niet zo veel.

KENNIS EN VAARDIGHEDEN

Dit kan je kind bijvoorbeeld leren van games:

- beter lezen
- beter rekenen
- problemen oplossen
- fijne motoriek
- ruimtelijk inzicht

MOTIVATIE EN ZELFVERTROUWEN

Games belonen. Daarom kunnen ze je kind motiveren om te leren. Ze kunnen je kind meer zelfvertrouwen geven.

SAMENWERKEN

Veel games leren je kind samenwerken. Vooral bij games waar meer spelers met of tegen elkaar spelen.

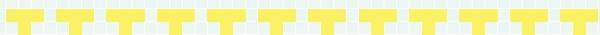
Gamers chatten of praten ook met elkaar terwijl ze spelen. Ze hebben vaak meer sociaal contact dan je zou denken.

TIP

Speel samen met je kind:

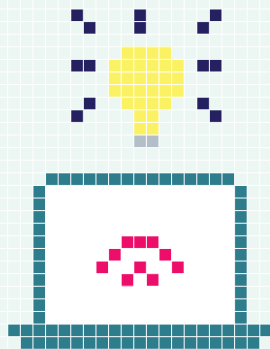
- Je leert de games kennen.
- Games worden een gezellig moment samen.
- Je kan je kind helpen, of nieuwe dingen doen ontdekken.

EXPERIMENTEREN

In games kan je kind redelijk veilig experimenteren. En hij of zij kan leren van fouten zonder grote gevolgen.

Voorbeeld: je kind verklapt zijn wachtwoord en iemand steelt zijn virtuele spulletjes (zoals munten, diamanten, meubels, sterren ...). Dat is heel vervelend. Je kind zal verdrietig zijn, maar het leert dat het zijn wachtwoord geheim moet houden. En het zal zijn wachtwoord ook geheimhouden voor belangrijke zaken.

SPEELT JE KIND TE VEEL GAMES?

Sommige kinderen gamen veel. Soms zó veel dat ouders zich zorgen maken. Is jouw kind verslaafd?

Er zijn gelukkig weinig mensen echt verslaafd aan gamen. Maar ook als je kind niet verslaafd is, kan het zorgen voor problemen.

VERSLAAFD: JA OF NEE?

Deze signalen kunnen wijzen dat je kind te vaak gamet:

- Je kind is boos of slecht gezind als de computer niet vrij is.
- Je kind maakt nog heel weinig huiswerk.
- Je kind liegt, bijvoorbeeld over hoelang hij of zij gamet, over het huiswerk of de punten op school.
- Je kind verwaarloost vrienden.
- Je kind komt steeds minder buiten.
- Je kind sport niet meer.

Heb je een vermoeden dat je kind verslaafd is?

Op www.gameadviesopmaat.nl kan je een test doen.

Is je kind verslaafd? Zoek professionele hulp.

Is je kind niet verslaafd? Praat eens rustig met je kind.

MIJN KIND WORDT BOOS ALS HET MOET STOPPEN. HOE VOORKOM IK DAT?

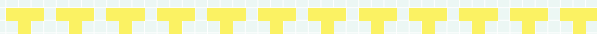
Als je regels oplegt, wordt je kind misschien boos. Dat is normaal. Het hoort bij opvoeden. Het kan geen kwaad.

Maar je kan het soms voorkomen. Zeg 5 of 10 minuten op voorhand dat de tijd bijna om is. Je kind kan zijn spel afronden. Dat is moeilijker als je kind samen speelt met online vrienden. Die kan hij niet zomaar in de steek laten. Hou daarom in de gaten welk spel je kind speelt.

TIPS

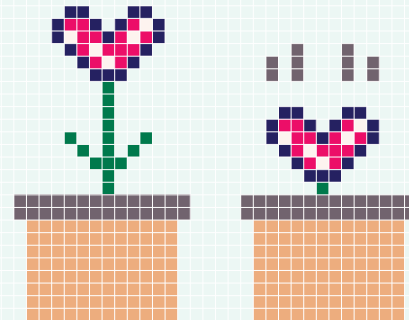
- Toon interesse in de games die je kind speelt.
- Maak duidelijke afspraken en houd je hieraan. Bijvoorbeeld: eerst het huiswerk en dan pas gamen.
- Zorg ervoor dat je kind op tijd pauzes neemt.
- Zorg dat je kind in een goed verlichte en verluchte kamer speelt.
- Spreek je met je kind af hoelang het mag spelen? Zorg er dan voor dat je kind de game kan uitspelen. Ga na of je een tussenstand kan opslaan, zodat je kind later nog kan verder spelen.
- Kies een geschikt moment om met je kind over zijn game-gedrag te praten. Ga beter niet in discussie wanneer het aan het spelen is.
- Moedig je kind aan om samen met anderen te spelen. Je kind blijft dan contact hebben met anderen.
- Zorg ervoor dat je kind tijd maakt om af te spreken met vrienden.
- Waak erover dat je kind ook nog andere interesses heeft.

HOE VAAK GAMEN VLAAMSE JONGEREN?

Onderzoek wees uit dat bij jongeren tussen 12 en 18 jaar jongens meer gamen dan meisjes. Jongens gamen ongeveer 14 uur per week, meisjes iets minder dan 6 uur per week.

(Bron: Apestaartjaren 5, 2014)

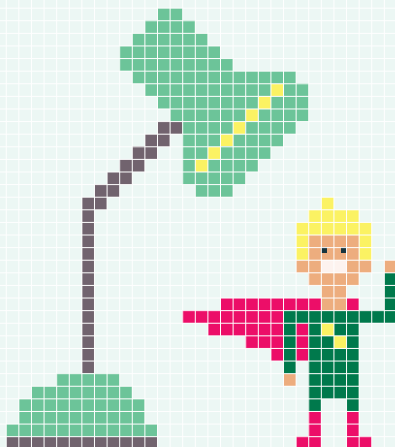

HOE BESCHERM JE DE PRIVACY VAN JE KIND IN GAMES?

Sommige mensen vinden privacy ouderwets. Ze delen alles op Facebook. Ze zeggen dat ze niets te verbergen hebben.

Toch ben je beter voorzichtig met je persoonlijke gegevens. Er zijn een paar dingen waar jij en je kind kunnen op letten.

WACHTWOORDEN

Een wachtwoord is iets van je kind en van niemand anders. Je kind mag het aan niemand doorgeven.

Als iemand de gebruikersnaam en wachtwoord van je kind heeft, kan hij dingen doen in naam van je kind.

NAAM, ADRES EN WOONPLAATS

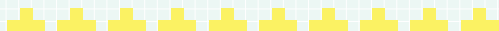
Mensen met slechte bedoelingen kunnen proberen contact te maken met kinderen, ook via games en chat. Betrouwbare sites doen veel moeite om hun bezoekers te beschermen. Maar het is nooit 100% veilig.

Laat je kind dus nooit zijn of haar echte naam, adres of woonplaats geven.

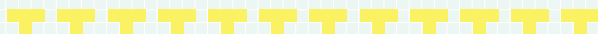
FOTO'S

Vertel je kind dat het altijd voorzichtig moet zijn met foto's van zichzelf.

TIP

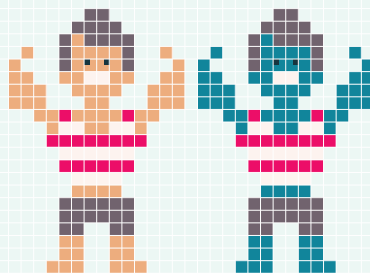
Sommige games vragen om een profielfoto op te laden. Je kind kiest beter geen foto van zichzelf, maar beter van een dier of een avatar.

SPELLETJES-APPS

Uit onderzoek van de Nederlandse stichting Mijn Kind Online blijkt dat er veel problemen zijn met spelletjes-apps voor kinderen. Ze gebruiken persoonlijke gegevens en respecteren de privacy niet. Bijna de helft verstuurt informatie zonder beveiliging.

Leer je kind dus om heel voorzichtig te zijn met dit soort spellen.

HOE GA JE OM MET RECLAME IN GAMES?

Kinderen en jongeren zijn belangrijk voor reclamemakers. Ze beslissen mee wat het gezin koopt. Ze hebben zakgeld en ze zijn de consumenten van morgen.

ER ZIJN TWEE SOORTEN RECLAME IN GAMES

IN-GAME ADVERTISING: is reclame in een game.

- voorbeeld: reclameborden langs de kant van de weg in een race

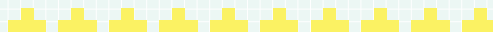
ADVERGAMES: het spel is de reclame.

- voorbeeld: een spel over een bekend pretpark

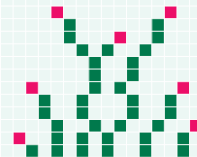
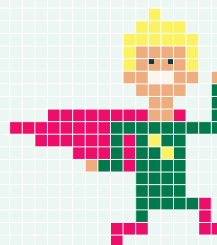
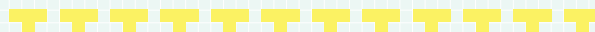
PRAAT EROVER

Onderzoek leert dat kinderen tussen 6 en 12 jaar reclame niet herkennen.

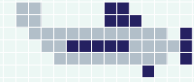
TIP

Praat erover met je kind. Leg uit dat reclame bedoeld is om dingen te verkopen. En dat je reclame in games niet gemakkelijk kan herkennen. Toon het verschil met reclame op televisie of in de krant.

HOE GA JE OM MET SEKS EN GEWELD IN GAMES?

SEKS IN GAMES

Seks in games kan gaan van verwijzingen naar seks tot scènes met seks.

Jongeren zien dit soms als echte seks in plaats van als nepseks. Als ze ouder zijn, kan dat hun seksuele relaties verstoren.

GEWELD IN GAMES

Worden kinderen wel of niet agressief van geweld in games? Kinderen die daar gevoelig voor zijn, kunnen geweld normaal gaan vinden.

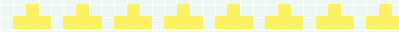
PRAAT OVER GEWELD

Vraag je kind waarom het geweld in games aantrekkelijk vindt. Misschien gaat het niet over het geweld. Het zou ook kunnen dat je kind het fijn vindt om te zien dat sympathieke

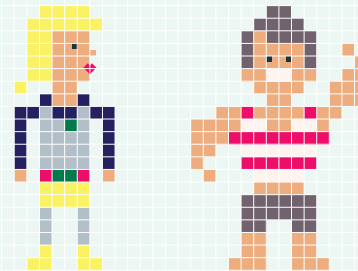
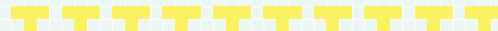
personages winnen van personages die het minder fijn vindt. Of geniet je kind van de spanning en actie.

Praat over de grens tussen fantasie en werkelijkheid. Praat over geweld in games en geweld in het echte leven.

TIP

Zoek samen met je kind naar een game dat dezelfde spanning en hetzelfde plezier geeft, zonder geweld.

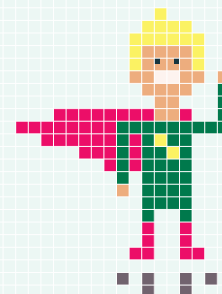
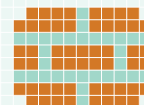
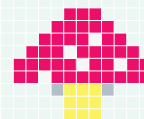
WAT ALS JE KIND GEPEST WORDT?

Cyberpesten is pesten op het internet. Online games bieden vaak de mogelijkheid om contact te hebben met andere spelers. Dus het is ook mogelijk om gepest te worden in een game.

HOE VOORKOM JE CYBERPESTEN?

- Laat je kind nooit het wachtwoord doorgeven.
- Laat je kind nooit zijn of haar echte naam, adres of woonplaats vertellen.
- Je kind mag zelf niet pesten. Vertel je kind dat het anderen behandelt met respect. Laat je kind nadenken: hoe lezen anderen zijn of haar bericht? Misschien bedoelt je kind het grappig, maar komt het anders over?

TIPS VOOR JE KIND ALS HET GEPEST WORDT IN EEN GAME:

- Pest nooit terug.
- Probeer rustig te blijven. Reageer niet. De pester stopt dan misschien vanzelf.
- In de meeste online games kan je mensen blokkeren of rapporteren:
 - Blokkeren betekent: je verbreekt zelf het contact.
 - Rapporteren betekent: je laat de beheerder van het game weten dat die gamer pest. De beheerder kan de pester dan waarschuwen of uit het spel zetten.
- Valt iemand je lastig? Bedreigt iemand je? Verzamel zoveel mogelijk bewijs.
- Praat erover met vrienden, ouders, leraren of leerlingenbegeleiders. Of met iemand anders waar je je goed bij voelt. Kies een rustig moment. Leg precies uit wat er gebeurd is. Vertel hoe je je hierbij voelt. Zij kunnen je helpen om de pester te laten ophouden.

TIPS VOOR JOU ALS JE KIND GEPEST WORDT IN EEN GAME:

- Verbieden is geen oplossing. Kinderen en jongeren spelen samen op straat, op school, online. Pesten komt overal voor. Praat erover met je kind: hoe kan hij of zij ermee omgaan?
- Wat ervaart je kind online? Speelt je kind plots minder graag games? Heeft het minder zin om online te gaan? Heeft het kind problemen online? Praat erover.
- Blijf rustig. Leg de schuld zeker niet bij je kind. Bekijk samen de tips over cyberpesten.
- Actie! Verwittig de beheerder van de game. Ken je de pester? Spreek de ouders aan. Is het een klasgenoot? Spreek de school aan.

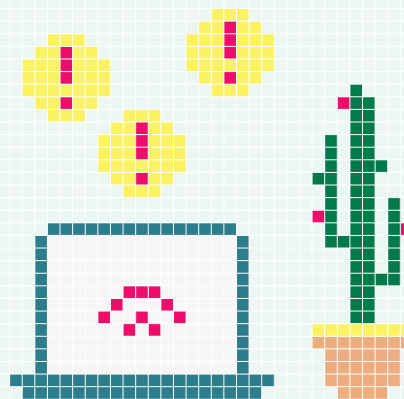

WAT ALS JE KIND ONLINE CONTACT HEEFT MET VREEMDEN?

Een groomer 'lokt' kinderen via internet. Hij zorgt dat een kind zich heel bijzonder voelt. Hij bereidt op die manier seksueel misbruik voor. Maar als je kind online chat met vreemden hoeven dit niet steeds groomers te zijn.

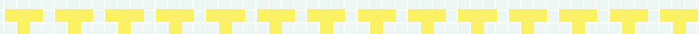
Grooming gebeurt op sociale media. Soms ook in online games. Bijvoorbeeld op een site zoals Moviestar Planet, waar veel meisjes komen.

10 TIPS

- Toon altijd begrip voor je kind. Zeg dat je er altijd bent. Word nooit boos. Want: als je kind bang is voor straf, durft het niet te praten met jou.
- Spreek jouw gezin open over seksualiteit? Dan is de kans op ongelukken veel kleiner.
- Vertel wat grooming is. Vertel hoe een groomer zijn slachtoffer manipuleert.
- Raad een seksueel getinte gebruikersnaam af.
- Seksuele foto's of video's van jezelf sturen naar wildvreemden is gevaarlijk. Praat daarover met je kind.
- Stimuleer jonge kinderen om tegenover jou open te zijn over hun vrienden online. Bij pubers is dat lastiger.
- Raad je kind af om cadeautjes van online vrienden aan te nemen.
- Zorg dat je kind zijn persoonlijke gegevens niet doorgeeft aan onbekenden.
- Maakt je kind een afspraakje? Zeg dat het niet alleen mag gaan. Zeg dat het moet afspreken op openbare plaatsen waar veel volk is.
- Bewaar bewijzen als het nodig is, zoals screenshots van de gesprekken.

MELOPUNTEN

- WWW.ECOPS.BE
online meldpunt van de Belgische politie
- 116 000 – WWW.CLICKSAFE.BE
Clicksafe/Childfocus
- 102 – WWW.AWEL.BE
hulplijn voor kinderen en jongeren

WAT ALS JE KIND ONBEWUST GELD UITGEEFT IN GAMES?

Kinderen geven soms geld uit in games. Dan merken ouders plots dat er veel geld van de bankrekening gehaald is. Soms wel duizenden euro's.

HOE VOORKOM JE DIT?

- Stel je smartphone of tablet zo in dat betalingen niet automatisch gebeuren.
- Leer je kind voorzichtig te zijn met toestemming geven voor 'upgrades' in een spel.

WAT KAN JE DOEN?

- Kijk waar het geld naartoe is. Dat kan naar de game zelf zijn (zoals RuneScape), of naar een tussenpersoon (zoals Rswinkel).
- Neem contact op met de game of de tussenpersoon. Leg het probleem uit. Kijk of je het geld kan terugkrijgen.
- Geef de betaling in op www.mijnkaart.be. Klik op: 'U wenst een transactie te betwisten?'
- Surf ook eens naar www.safeonweb.be of www.safeinternetbanking.be voor meer info.

ALS NIETS HELPT

- WWW.ECOPS.BE: online meldpunt van de Belgische politie
- WWW.ECCBELGIE.BE: Europees Centrum voor de Consument

WAT DOE JE ALS ER IETS GESTOLEN IS?

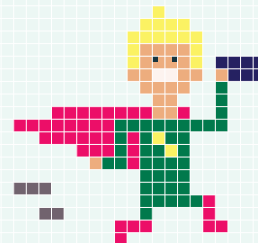
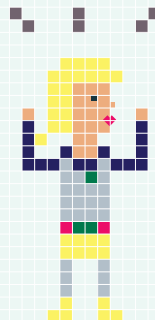
Heeft iemand de gebruikersnaam en het wachtwoord van je kind? Dan kan die virtuele spulletjes stelen (zoals munten, diamanten, meubels, sterren, ...). Hij kan ook dingen in naam van jouw kind doen. Dat is identiteitsdiefstal.

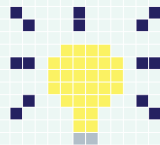
PRAAT MET JE KINDEREN

- Leer je kind om nooit wachtwoorden door te geven aan anderen.
- Leer je kind om heel voorzichtig te zijn met persoonlijke gegevens, zoals naam en adres.

WAT KAN JE DOEN?

- Bij echte problemen: neem contact op met de politie.

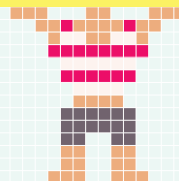
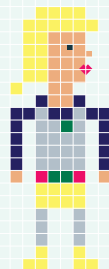

Wil je meer weten over gaming voor ouders? Surf dan naar:
www.mediawijs.be/gamingvoorouders

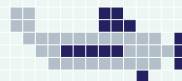
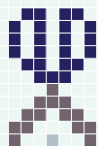
De gids is gebaseerd op Mediawijs Gamen, gaminggids voor begeleiders van kinderen en jongeren door Michel Walrave en Joris Van Ouytsel (MIOS, Universiteit Antwerpen).

Met dank aan EXP00, Childfocus, Klasse, Ouders.nl, GO! Ouders, Kenniscentrum Hoger Instituut voor Gezinswetenschappen (Odisee) en eSocialWork (innovatiecel UC Leuven-Limburg)

10 TIPS VOOR OUDERS

1. Test een game zelf voor je hem koopt. Download een testversie of bekijk een filmpje online. Op elke game vind je ook pictogrammen over inhoud en leeftijd (PEGI). Die vertellen je hoe schadelijk een game kan zijn. Vind je een spel niet geschikt voor je kind? Zeg duidelijk waarom dit volgens jou niet kan.

2. Speel af en toe zelf mee en geef het goede voorbeeld: zorg ervoor dat je voldoende pauzes neemt, behandel andere spelers met respect en laat je niet meeslepen door negatieve gevoelens.

3. Zorg ervoor dat je kind ook nog andere interesses heeft dan gamen.

4. Veel games bieden kansen om leuke activiteiten te doen met het hele gezin. Of om bij te leren. Speelt je kind een game over de Griekse oudheid? Ga samen naar een tentoonstelling.

5. Spreek met andere ouders af welke games de kinderen mogen spelen als ze bij elkaar op bezoek komen.

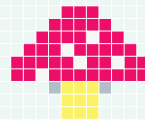
6. Maak afspraken met je kind. Welk soort game mag je kind wel of niet spelen? Hoelang en hoe vaak mag je kind gamen?

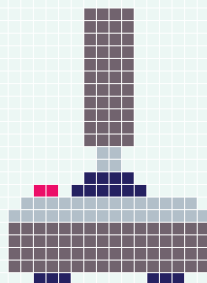
7. Kies een goed moment om met je kind over zijn gedrag tijdens games te praten. Hoe speelt het games? Welke games speelt het? Wat zijn voordelen? Wat zijn nadelen? Zo help je je kind om kritisch te worden. Ga niet in discussie als hij of zij net aan het spelen is.

8. Praat met je kind over het verschil tussen fantasie en werkelijkheid. Plaats geweld in de juiste context. Toon stereotypes over vrouwen, minderheden, ...

9. Speelt je kind ook online? Zet zo weinig mogelijk persoonlijke info in zijn of haar profiel. Het wachtwoord geeft je kind beter aan niemand door, ook niet aan vrienden.

10. Maak duidelijke afspraken over aankopen. Zo vermijd je een onverwachte hoge rekening.

mediawijs.be

KENNISCENTRUM **MEDIAWIJSHEID**

Vlaamse
overheid

